

Tjänsteskrivelse

Handläggare
Per Åsbrink
Tfn 026-17 73 42
per.asbrink@gavle.se

Socialnämnden

Remiss - Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål Ds 2020:18

Förslag till beslut

- Att anta yttrande som sitt eget, samt
Att överlämna yttrandet till Justitiedepartementet.

Bakgrund

Gävle kommun har givit Valfärd Gävle i uppdrag att besvara denna remiss. Remissvaret är direktbesvarande från socialnämnden till Justitiedepartementet.

I juni 2019 antogs i EU en omarbetad Bryssel II-förordning, som gäller frågor om äktenskapsskillnad, föräldraansvar och internationella bortföranden av barn. Förordningen innehåller regler om vilken medlemsstats domstol som kan pröva en tvist med en internationell anknytning. Den innehåller också regler om erkännande och verkställighet av avgöranden i EU. Syftet med förordningen är att överbrygga de olikheter som finns mellan medlemsstaternas rättssystem och att tvister kan lösas på ett förutsebart och effektivt sätt till barnets bästa.

Utredning/Yttrande

EU förordningen blir direkt tillämplig i Sverige och andra medlemsstater i EU, men kräver kompletterande svenska bestämmelser och författningsändringar. I promemorian (Ds 2020:18) från Justitiedepartementet lämnas de författningsförslag som är lämpliga med anledning av förordningen. Författningarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Förordningen som EU fattade beslut om juni 2019 omfattar:

- Det införs en allmän bestämmelse för domstolen att låta ett barn uttrycka sina åsikter och att beakta åsikterna i förhållande till barnets ålder och mognad.
- Alla avgöranden om föräldraansvar görs direkt verkställbara i andra EU-länder samt en harmonisering av medlemsstaternas verkställighetsregler. Vilket innebär att ansökningar om verkställbarhetsförklaringar tas bort. Verkställbarhetsförklaringar innebär att en dom från en utländsk domstol som ska verkställas i Sverige behöver godkännas av tingsrätt innan dom kan verkställas. Detta blir således inte nödvändigt i framtiden.
- En förbättring av informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter, vilket underlättar domstolarnas handläggning och förbättrar deras beslutsunderlag.

Konsekvenser för den enskilde

Stärkt rättssäkerhet för barn och föräldrar i EU och förbättrad tillgång till rättslig prövning. Samt att barnets delaktighet stärks.

Genom att kravet på verkställbarhetsförklaring tas bort helt kommer verkställigheten att förenklas och effektiviseras.

Ett mer enhetligt regelverk inom EU för verkställighet av avgöranden om föräldraansvar innebär det blir lättare att förutse vad som gäller i en internationell situation.

Enklare att få ett avgörande om föräldraansvar erkänt och verkställt i EU, vilket kan skona barn och föräldrar från ytterligare en vårdnadstvist i ett annat land.

Effektiva regler om verkställighet minskar också de känslomässiga påfrestningar som utdragna förfaranden innebär för barnet och föräldrarna.

Konsekvenser för kommunerna

Domstolen kommer att ha en utvidgad skyldighet att klarlägga barnets inställning innan den avgör ett ärende enligt överflyttningslagen om verkställighet eller om överflyttning av barn. Detta innebär att socialtjänsten, innan domstolsbeslut, får i uppdrag att klarlägga barnets inställning. Med hänsyn till att barnets inställning redan i dag bör klarläggas i de allra flesta fall och att det är fråga om ett begränsat antal ärenden så kommer de nya bestämmelserna inte att medföra merarbete för kommunerna i någon större grad.

Ett par förslag innebär ett förtydligande av socialnämndens skyldigheter. De behandlar socialnämndens skyldighet att på begäran av en utländsk myndighet rapportera om ett barns situation och uttala sig om bl.a. en förälders lämplighet. Det är dock viktigt att erinra om att så i sker praktiken redan i dag.

Sammanfattning

Gävle kommun har givit Valfärd Gävle i uppdrag att besvara denna remiss. Remissvaret är direktbesvarande från socialnämnden till Justitiedepartementet.

Valfärd Gävle ställer sig positiv till Justitiedepartementets författningsförslag och har inga övriga synpunkter.

Vårdnadstvister är svåra för alla inblandade och särskilt för barnen. Vid en internationell vårdnadstvist slits barnet dessutom mellan föräldrar i två länder. Ibland leder en konflikt mellan föräldrarna så långt att barnet olovligt förs bort eller hålls kvar av en av dem. EU-förordningen och de kompletterande svenska författningsförändringarna kommer att överbrygga de olikheter som finns mellan medlemsstaternas rättssystem vilket ger förutsättningar att tvister kan lösas på förutsebart och effektivt sätt till barnets bästa.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Valfärd Gävle

Remissen gällande Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål (Ds 2020:18) har inkommit till Gävle kommun. Remissen hanteras för direktbesvarande av Socialnämnden till Justitiedepartementet.

Utredare Per Åsbrink har varit handläggare i ärendet och synpunkter har inhämtats från verksamhetschef Carina Wohlmer och familjerättssekreterarna Viveka Forsberg och Annika Damberg.